

NOTAT

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet

Høringsnotat – Høring af forslag til lov om ændring af lov om kemikalier og ophævelse af lov om behandling af oplysninger om brug af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget

(Integreret plantebeskyttelse, indberetning af sprøjtejournal og tilskud til mindre belastende bekæmpelsesmidler m.v.)

Lovudkastet blev sendt i offentlig høring til en fast kreds af interessenter den 26. september 2019 med frist til at afgive høringssvar til og med den 25. oktober 2019. Høringen blev samtidig lagt på Høringsportalen.

Miljø- og Fødevareministeriet har fra andre end offentlige myndigheder modtaget 4 høringssvar til lovudkastet. Der er indkommet høringssvar med bemærkninger fra Landbrug & Fødevarer, Dansk Golf Union, Dansk Planteværn og Økologisk Landsforening.

I det følgende er refereret til høringssvarernes indholdsmæssige kommentarer til forslaget, og der er i den forbindelse anført Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger til høringssvaret.

Høringssvarene angår lovforslagets 3 hovedområder:

1. IPM-principperne
2. Sprøjtejournalindberetning
3. Tilskud til mindre belastende bekæmpelsesmidler

De 3 hovedområder behandles hver for sig nedenfor.

1. IPM-principperne

Landbrug & Fødevarer (L&F) er enige i, at IPM-principperne er nødvendige for at imødegå udvikling af pesticidresistens, og for at forebygge udbredelse af ukrudt og skadevolder samt anvende sprøjtemidler efter behov. Det bemærkes, at IPM-principperne allerede er godt rodfæstet i rådgivningen og i praksis, og at ikke mindst øget forekomst af resistens og stadigt færre godkendte sprøjtemidler på markedet er med til at øge fokus på principperne.

L&F finder det samtidig vigtigt, at der ved implementering af de foreslåede regler holdes fast i målsætningen om, at det elektroniske IPM-pointskema baseres på faglige spørgsmål, som er af værdi for landmanden i dennes planlægning og dyrkning af afgrøderne. L&F bemærker, at

det er noteret, at udfyldelse af skemaet er estimeret til at tage ca. 15 minutter. Tiden bør efter L&F's vurdering understøtte landmandens faglige overvejelser omkring dyrkning af afgrøderne. Bliver IPM-pointskemaet kompliceret, er det erfaringen fra sprøjtejournalinlæggelsen (SJI), at det for mange landmænd vil kræve konsulentbistand og dermed udløse betydeligt større omkostninger end forudsat i lovforslaget.

L&F anmoder endelig om, at de politisk aftalte kompenserende økonomiske lettelser for erhvervet kommer på områder, der relaterer sig til pesticidområdet. Dette vil ifølge L&F øge transparens og landmændenes forståelse for ordningen, og de kompenserende lettelser foreslås f.eks. at dreje sig om midler til udvikling af præcisionslandbrug og/eller midler til årlig monitoring af diverse skadevoldere til brug for behovsbestemte behandlinger.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Formålet med udfyldelsen af IPM-pointskemaet er netop, at det skal give en høj grad af faglig værdi ift. anvendelse af IPM-principperne i forbindelse med udfyldelsen af skemaet, og at det samtidig dokumenteres, at brugeren har overvejet anvendelsen af principperne på virksomheden. Den tid, der går til udfyldelse af skemaet, skal efterlade landmanden med et indtryk af, om dyrkningen af afgrøderne på bedriften er understøttet af anvendelsen af IPM-principperne, og give et overblik over, hvor der kan gøres en ekstra indsats. Det er den klare intention, at modellen for IPM-pointskemaet bliver så enkel som muligt. Endelig har ministeriet noteret sig ønsket om, at de kompenserende økonomiske lettelser kommer på områder, der relaterer sig til pesticidområdet. Der vil først foreligge klarhed herom på et senere tidspunkt.

Dansk Golf Union (DGU) påpeger, at golfbranchen i mange år har arbejdet efter IPM-principperne og har sat fokus på bl.a. et bedre kendskab til skadegørere, registreringer af forekomsten af skadegørere og en effektiv forebyggende indsats. Denne strategi vil golfbranchen fortsætte bl.a. baseret på den forskning, der foregår i den fælles nordiske forskningsfond (STERF), og som anvendes som input til greenkeepernes uddannelse. DGU oplyser, at der desuden foregår en masse små og større forsøg rundt om på de danske golfbaner i hvilken forbindelse der sker en stor vidensdeling mellem greenkeepere, og samlet set har det til formål, at golfbranchen bliver dygtigere og bedre til at passe på miljøet. DGU mener dog ikke, at det vil gøre en afgørende forskel for golfbranchen at registrere anvendelse af IPM-principperne i et pointsystem. En pligt til registrering frygtes i stedet at ville udgøre en administrativ belastning, der ikke står i rimelig forhold til, hvad der kan opnås. DGU henviser til, at golfklubberne allerede i dag er omfattet af belastningslofter for forbruget af sprøjtemidler, og at der er pligt til at foretage årlige indberetninger af forbruget. Det fremhæves endvidere af DGU, at golfklubberne ledes af frivillige bestyrelser og i stort omfang drives af frivillig arbejdskraft, hvorfor der bør holdes igen med at pålægge dem administrative byrder. Endelig oplyser DGU, at golfbranchen følger udviklingen i landbruget tæt, og hvis det viser sig, at registrering af anvendelse af IPM-principperne gør en positiv forskel her, så vil dette senere kunne tages op i relation til golfbranchen, i en forenklet og let tilgængelig udgave i forhold til registreringsforpligtelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Ministeriet vil indledningsvis understrege, at det i første omgang alene er forventningen, at registreringspligten i forhold til anvendelse af IPM-principperne vil gælde for de traditionelle jordbrugsvirksomheder, der benytter sig af sædskifte. Det fremgår dog samtidig af lovforslaget, at gruppen af registreringspligtige vil kunne udvides på baggrund af de opnåede

erfaringer med ordningen. Der nævnes i den forbindelse f.eks. en mulig udvidelse med den brugergruppe, der arbejder med gartneridrft. Det er klart, at det også er en mulighed, at golfbranchen på et senere tidspunkt vil kunne blive omfattet af en pligt til registrering, såfremt erfaringerne giver grundlag for at udvide ordningen i den retning. Dette vil dog i givet fald ske på et fagligt underbygget grundlag, og det vil i den forbindelse være helt oplagt, at der i givet fald skal anvendes et andet og simplere pointskema, der er målrettet branchens enklere behov. Der er som nævnt ikke taget nogen beslutning om en pligt til registrering i golfbranchen på nuværende tidspunkt.

Dansk Planteværn (DP) vurderer, at den danske planteavlsssektor i høj grad tilrettelægger produktionen efter IPM principperne. DP bemærker, at et meget lavt pesticidforbrug kan medvirke til øget klimaaftryk. Udfyldelse af IPM pointskemaet ses som et fornuftigt værktøj, men DP påpeger, at skemaet ikke må ses som en facitliste, da det kan skifte mellem årene, hvad den ideelle behandling er. Derfor finder DP også sanktionsmodellen rationel og finder det fornuftigt, at pointskemaet gøres tilgængeligt for Landbrugsstyrelsen i forbindelse med fysisk kontrol. DP finder det relevant at kortlægge erfaringerne fra bedrifterne for at udbrede best practice og for at anerkende danske planteavlernes indsats gennem dokumentation af et højt niveau af IPM tiltag. DP finder, at omtalen i lovforslaget s. 25 om, at ”der bør i henhold til IPM principperne anvendes nedsatte doser” ved konsekvent brug på bedrifterne, kan føre til udeblivende effekt og påpeger, at der skal anvendes ”en nødvendige dosering”. DP kvitterer for at indgå i dialog om IPM i den nedsatte IPM følgegruppe.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Ministeriet er opmærksomt på, at pointskemaet ikke kan anses som en endelig facitliste over opfyldelse af IPM principperne, men som en indikation på anvendelse af principperne, og sanktionsmodellen er derfor heller ikke rettet mod opfyldelsen, men mod udfyldelsen af skemaet. Ministeriet kvitterer for ideen om at kortlægge erfaringer med bedrifternes IPM anvendelse. Da udfyldelsen af skemaet ikke indberettes, er det dog for nuværende ikke muligt. På s. 25 i lovforslaget er nævnt en række tiltag, der bør tages i anvendelse i forbindelse med implementering af IPM, bl.a. en række forebyggende tiltag så som valg af hensigtsmæssigt sædskifte. Her nævnes også, at der bør vælges det plantebeskyttelsesmiddel, der passer bedst til opgaven. Der bør endvidere anvendes nedsatte doser, mindre hyppig udbringning, pletsprøjtninger, antiresistensstrategier og lignende. Anvendelsen af nedsatte doser er således et af en række tiltag, der bør tilstræbes anvendt.

2. Sprøjtejournalindberetning

Dansk Golf Union (DGU) støtter op om en enklere, klarere og mere sammenhængende lovstruktur.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Ministeriet kvitterer for opbakningen til forslaget.

Økologisk Landsforening (ØL) foreslår, at der skal skabes hjemmel i Kemikalieloven til, at det af sprøjtejournalindberetningen kan fremgå, om bedriften er en autoriseret økologisk bedrift. ØL påpeger, at det på den måde vil være muligt at trække data om anvendelsesomfanget i økologisk drift af det begrænsede antal midler, der er godkendt til

økologi. ØL beskriver, at der er tale om midler baseret på naturens egne stoffer eller produkter godkendt til fødevarer. ØL nævner, at det på den baggrund vil være nemmere at tage stilling til, om der er behov for nye administrative redskaber og regler for at styre anvendelsen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Ministeriet kvitterer for den interessante ide om et redskab til umiddelbart at kunne identificere de af indberetningspligten omfattede økologers forbrug af sprøjtemidler. Ministeriet vil inddrage denne mulighed i overvejelserne i forhold til førstkommende revision af sprøjtejournalbekendtgørelsen, der er planlagt som opfølgning på den vedtagne lovændring. Det er vurderingen, at den i loven foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i givet fald kan bruges som hjemmel hertil.

3. Tilskud til mindre belastende bekæmpelsesmidler

Dansk Golf Union (DGU) oplyser, at godkendelse af mindre belastende og effektive sprøjtemidler til golfbaner længe har været en stor udfordring for golfbranchen. Det bemærkes, at Danmark har et meget lille "golf-marked", herunder i lyset af den relativt restriktive pesticidlovgivning. DGU oplever derfor, at nye og effektive sprøjtemidler til golfbranchen ikke når frem til de danske golfbaner, da disse ikke udgør et tilstrækkeligt stort marked. Stort set alle tilgængelige sprøjtemidler er baseret på ansøgninger om godkendelse af midlerne til mindre anvendelser. DGU anfører, at golfbranchen derfor er afhængig af hele tiden at være på forkant med udviklingen, og her er f.eks. afprøvninger af alternative, mindre belastende bekæmpelsesmidler en vigtig indsats. På den baggrund er golfbranchen glade for, at det er muligt at søge om tilskud til forsknings-, udrednings- og udviklingsprojekter med henblik på yderligere nedsættelse af pesticidbelastningen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Ministeriet har noteret sig DGU's ønske om, at der fortsat gives tilskud til mindre belastende bekæmpelsesmidler i forbindelse med godkendelsen af disse midler. Ministeriet er samtidig opmærksom på golfbranchens særlige udfordringer. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse til tilskud i kemikalieloven vil som beskrevet kunne danne rammen for ydelse af tilskud til mindre belastende bekæmpelsesmidler, såfremt der fortsat afsættes støttemidler hertil på finansloven.

Dansk Planteværn (DP) bemærker, at der fra branchens side i disse år investeres massivt i udvikling af nye biologiske, mindre belastende alternativer, og at den politiske prioritering anerkendes som en positiv og relevant håndsækning, til at realisere introduktion af disse midler på det danske marked, hvorfor det med fordel kunne overvejes at udvide puljen med forventning om større søgning.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det er som også nævnt af DP op til en politisk beslutning, i hvilket omfang der skal afsættes støttemidler til dette område.

Økologisk Landsforening (ØL) foreslår en ændring af afgiftssystemet og gebyrer, så mindre belastende bekæmpelsesmidler bliver forholdsmæssigt billigere at anvende og giver

nogle eksempler på konkrete midler, der anvendes i høje doser. Formålet med en ændring vil være at flytte forbruget over på mindre belastende midler.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Det nuværende afgiftssystem blev evalueret i 2018, hvor det blev konkluderet, at afgiften har ført til de forudsatte substitutioner til mindre belastende sprøjtemidler, men at der stadig er usikkerheder i sammenligningen mellem salgstal og forbrugstal bl.a. som følge af hamstring. I den politiske tillægsaftale til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021 er det besluttet at gennemføre en ny evaluering af reduktionsmålsætningen og af afgiften i 2020 både i lyset af den nævnte usikkerhed og af en forventet reduktion af godkendte sprøjtemidler samt fortsat teknologiudvikling.